

ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТІВ

Шаповалова В. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Останнім часом все більше і більше збільшується інтерес дослідників до питання «професійної ідентичності», оскільки в нинішніх соціально-економічних умовах виростають і постійно змінюються вимоги до особистості професіонала і до особливостей їх підготовки. Основною ціллю освіти у сучасних ВНЗ є підготовка кваліфікованого фахівця, конкурентоздатного на ринку праці, який вільно володіє своєю професією та здатний до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів.

Для ефективного виконання професійної діяльності кожен випускник повинен набути певні професійні компетенції для формування яких необхідні теоретичні знання та практична діяльність.

Розглядаючи завдання професійної підготовки будь-якого фахівця, ми можемо говорити про необхідність формування професійної ідентичності на усіх етапах освіти. Ми дотримуємося думки Л. Шнейдер, що професійна ідентичність представлена в двох аспектах: усвідомлення себе представником певної професії та професійного співтовариства.

Формування професійної ідентичності відбувається вже на самих ранніх етапах професійної підготовки. На початковому етапі в якості детермінованого фактору розвитку професійної ідентичності слід визнати пріоритет зовнішніх джерел інформації, а саме інформаційно насичене навколишнє середовище.

Оскільки під час вступу до ВНЗ більшість студентів не мають досвіду роботи в рамках обраної професії, на їх вибір безпосередньо впливають загальні уявлення про професію, засновані на телепередачах, кінофільмах чи розповідях знайомих та ін.

На процес формування у студентів професійної ідентичності впливають: 1) біопсихологічні та індивідуально-типологічні властивості особистості: стать, вікові особливості, властивості темпераменту, характеру, здібностей людини; 2) особливості психічних процесів та властивостей: відчуття, сприйняття, пам'ять, уява, емоції, почуття; 3) досвід: знання, уміння, навички, звички, стиль діяльності; 4) особливості спрямованості особистості: інтереси, мотиви, ідеали, світогляд

По мірі вивчення різних дисциплін у ВНЗ, у студентів накопичується як позитивний, так і негативний досвід, який пов'язаний з обраною професією, поки ще не підкріплений професійною діяльністю. Одночасно відбувається процес ідентифікації свого «Я» або відчуженості від потенційного (але вже обраного) професійного співтовариства, який йде через свідомість свого прийняття чи неприйняття норм, ролей і статусів, властивих особистості, що належить до певного професійного співтовариства.

Л.Б. Шнейдер зазначає, що найбільш значний вплив на процес становлення професійної ідентичності надає виховання відповідно зі сформованими традиціями в родині і найближчому оточенні, отримання інформації про професійну приналежність і переробка цієї інформації, отримання інформації про особливості різних професій та її оцінювання, формування образу професії, який багато в чому може залежати від емоційного забарвлення отриманої інформації.